

ROZHOVORY A MATERIÁLY / INTERVIEWS AND ARTICLES

**Útěk před totálním nasazením z Protektorátu Čechy a Morava do „Třetí říše“
v roce 1944 / Escape from Total Commitment from the Protectorate of Bohemia
and Moravia to “The Third Reich” in 1944**

Vladimír Grulich

Abstrakt:

Cílem studie je reflektovat situaci na česko-německém pohraničí během druhé světové války, respektive prostřednictvím narátorky Marty Grulichové se lépe zorientovat v tehdejšímu klimatu a praktikách „přeběhlíků“ směřujících z oblastí dnešních Čech na území Německa. Zajímavostí je, že narátor má židovské předky a dle ustanovení norimberských zákonů by byl s největší pravděpodobností eliminován nacistickým režimem. Studie si klade za cíl analyzovat motivaci a životní příběh narátora, který navíc uprchl se svou sestrou Zdeňkou Kavanovou, jejíž svědectví již bohužel nelze zpracovat. Nahlédnutí do specifických okolností a průběhu přechodu z Čech do Třetí říše je dozajista velmi dramatické a dokumentace této události bude jistě velice přínosná. Další část práce se bude zabývat životem výše jmenovaných do doby skončení druhé světové války a následného osvobození okupovaného českého území a dobytí nacistického Německa spojeneckými mocnostmi, kdy stať studie bude tvořit osud obou žen, které si přivydělávaly a přežívaly v dobře situovaných německých rodinách až do doby pádu Třetí říše.

Abstract:

The aim of this paper is to reflect the situation in the Czech-German borderland during the Second World War, or more precisely, through the Narrator's Marta Grulichová mediation to understand better the atmosphere of those days and the practises of the "defectors" moving from the area of today's Bohemia to Germany. An interesting thing is the fact that the Narrator has got Jewish ancestors and according to the Nuremberg Laws, she would have probably been eliminated by the Nazi regime. The essay is proposing to analyse the motivation and the story of Narrator's life, who in addition managed to escape with her sister Zdeňka Kavanová, whose evidence unfortunately cannot be obtained. The insight into specific circumstances and into the process of crossing the borders from Bohemia to the Third Reich is without any doubt very dramatic and the documentation of this event will surely be a great contribution. The next part of the essay deals with the life of the hereinbefore mentioned character mentioned above until the end of the Second World War and subsequent liberation of the occupied Czech territory and the conquest of Nazi Germany by the Allies; the main body of the essay are the lives of the two women, both of whom were making extra money in a well-off German family at which they lived.

Klíčová slova: Židé, Československo, totální nasazení, přechod hranice, nacismus, druhá světová válka

Key Words: Jews, Czechoslovakia, forced labour, border crossing, Nazism, the Second World War

Marta Anna Grulichová³ (dále Marta G.) se narodila 19. prosince 1919, její sestra Zdeňka Kavanová⁴ (dále Zdeňka K.) pak o rok dříve 1. února 1918. S rodiči žily

³ Za svobodna Marta Anna Sekalová.

⁴ Za svobodna Zdeňka Sekalová.

v Druhanově poblíž Světlé nad Sázavou, přičemž všichni byli vyznání římsko-katolického.⁵ Nikdo z nich nebyl židovského vyznání, avšak z matčiny strany měli židovské příbuzné, kteří judaismus praktikovali.⁶ Od roku 1940 Marta G. navštěvovala učitelský ústav v Brně,⁷ její sestra pak Lékařskou fakultu na Univerzitě Karlově v Praze.⁸

Narátorka uvedla, že po určité době se studenti Učitelského ústavu v Brně báli důvěřovat pedagogům, navíc zde docházelo k personálním změnám v učitelském sboru a v roce 1942, kdy Marta G. maturovala,⁹ byl dle jejího tvrzení starý kantorský sbor již skoro celý obměněn. Zdeňka K. byla v té době ženou v domácnosti a následně pracovala jako zdravotnice. Hlavním důvodem přerušení studií bylo dle narátora dítě, jež čekala s prvním manželem Janem Pekou.¹⁰ Ohledně perzekuce Marty G., Zdeňky K. a jejich židovského příbuzenstva ze strany nacistických úřadů narátor uvedl následující: „*Od roku 1938 už moje příbuzenstvo nemohlo chodit do školy, učili se doma.*¹¹ *Nemohla jsem nastoupit do zaměstnání, byla jsem dva roky doma, cizí rozhlas*

⁵ Rodný a křestní list Marty Anny Sekalové. Soukromý archiv Marty Grulichové (dále jen SAMG). Rodný list Zdeňky Sekalové. SAMG. Křestní list Ervína Sekala. SAMG. Marta Penížková byla původně židovka, později konvertovala (Křestní list Marty Penížkové. SAMG).

⁶ Osudy židovských příbuzných Marty G. lze nalézt v text. příloze č. I. Jejich fotografii lze shlednout v obr. příloze č. IV. Toto tvrzení lze dokázat údaji o rodičích Marty Penížkové: u otce Joachima Penížka je zde uvedeno náboženství izraelské, stejně jako u matky Marie, rozené Marody z Koloděje, je uvedeno náboženství izraelského. (Křestní list Marty Penížkové. SAMG).

⁷ Viz obr. příloha č. III., X. Na vysvědčení zachovalosti si lze všimnout, že daná škola, kam Marta G. měla být přijata, je uváděna jako Učitelský ústav v Brně. Naopak v pracovní knížce (Arbeitsbuch) v kolonce odborné školní vzdělání je daná škola nazývána jako Ústav odborných učitelek pro ženská povolání v Brně.

⁸ Narátor v rozhovoru uvedl, že Zdeňka S. chodila na zmíněný obor od roku 1937

⁹ Viz obr. příloha č. X. Údaj o délce studia v Brně lze nalézt v kolonce odborné školní vzdělání.

¹⁰ Lze podložit údajem na oddacím listě, kde si Pavel Kavan bere Zdeňku Pekovou (Oddací list Pavla Kavana a Zeňky Pekové. SAMG).

¹¹ Židovskou komunitu od března 1939 postihovaly každodenní zákazy. Její členové nesměli kupříkladu chodit do některých ulic, parků, veřejných míst etc. Židovské děti též nesměly navštěvovat školy a to jak německé, tak i české (Gebhart, Kuklík, 2006: 198). Ohledně zákazu školní docházky v Protektorátu Adler uvádí, že od školního roku 1939-1940 byly vyloučeny všechny děti židovského původu z německých škol. V následujícím roce 1940-1941 došlo k vyloučení těchto žáků i ze škol českých i soukromých. Dne 24. června 1942 bylo pak vydáno nařízení o přísném zákazu vzdělávání židovských dětí a o vyloučení míšenců prvního stupně z veřejných škol. (Adler, 2003: 37). Kniha *Město za mřížemi* uvádí, že návštěva německých obecných a středních škol byla pro židovské žáky zakázána nařízením říšského ministerstva pro kulturu dne 12. července 1939. Po 15. listopadu 1939 byla též židům zakázána návštěva německých vysokých škol na

nám říkal, že máme zůstat doma, že nemáme pomáhat Němcům. Zdeňka byla vdaná, byla již v domácnosti. U dělníků se nehledělo, jestli jsou židovského původu, nebo ne, kdežto státní zaměstnanec musel mít do třetího kolena ‚árijec‘. Od roku 1938 jsme ještě nemuseli mít označení, že jsme židé, to ne, maminka ještě neměla hvězdu.¹² Já jsem byla v tom Brně. Maminka byla v domácnosti. Tatínek učil.“

Zdeňka K. se v roce 1941 rozvedla a šla pracovat toho samého roku do továrny v Praze, kde byla až do roku 1944. Tehdy se dozvěděla od německé stráže ve výše jmenovaném podniku následující: „...že půjdou i holky do Todtovy organizace,¹³ protože kluci už byli v Todtově organizaci nasazení jako totální dělníci a to z rodin, kde byl jeden žid a jeden ‚árijec‘, ti pracovali již od 14. let.¹⁴ Po předání informace Martě G. se obě dívky rozhodly situaci řešit, avšak prozatím ještě netušily jakým způsobem. Měly velké štěstí, protože Marta G. zrovna ve chvíli, kdy jela ke své sestře do Prahy roku 1944,¹⁵ potkala ve vlaku muže, jenž jí nabídl pomoc při převodu přes hranice. Převádět měla jeho matka žijící ve vesnici Zeměchy.¹⁶ Tam také obě sestry dorazily. Rozhodly se, že jestliže se jim podaří přejít hranice, tak se vydají do

území Protektorátu Čechy a Morava. Ode dne 7. srpna 1940 vstoupilo též v platnost rozhodnutí ohledně zákazu návštěvy jakýchkoli škol s českým vyučovacím jazykem. (Lagus, Polák, 2006: 42). Díky těmto informacím lze zpochybnit tvrzení Marty G., že její židovské příbuzenstvo nemohlo od roku 1938 chodit do školy, když první oficiální zákaz školní docházky pro židovské žáky začal platit až v akademickém roce 1939-1940.

¹² Od března 1940 nesli občané Protektorátu Čechy a Morava, kteří byli židé, legitimace s označením J (Jude). Od 1. září 1941 bylo povinné pro všechny židy starší šesti let vycházet na veřejná místa se žlutou Davidovou hvězdou s nápisem Jude na místě, jež bylo jasně viditelné. (Gebhart, Kuklík, 2006: 199). Za nedodržení příkazu nosit Davidovu hvězdu hrozily velké tresty, zejména pak po nástupu R. Heydricha do funkce zastupujícího říšského protektora. Toho času se tento přestupek trestal oběšením. (Adler, 2003: 34-39).

¹³ Todtova organizace využívala za 2. světové války totálně nasazených (Gebhart, Kuklík, 2006: 201) k budování vojenských objektů v rámci celé Evropy. V tomto období sídlila v městské části Praha I (<http://www.praha1.cz/cps/praha-1-vladislavova.html> 24.9.2010).

¹⁴ Již od listopadu 1942 do jara 1943 odjely do říše v rámci totálního nasazení transporty lidí, které zahrnovaly i ročníky 1918-1922 (Gebhart, Kuklík, 2006: 201), čili těmito transporty mohly odjet i Marta G. a její sestra. Druhá vlna totálního nasazení proběhla na konci léta 1944 (Gebhart, Kuklík, 2006: 546).

¹⁵ Dle tvrzení narátora toho času Marta G. pracovala na velkém ranči u strýce, který neměl židovské předky, původem pocházel ze strany jejich otce Ervína Sekala. Raně se nacházel v Červeném Újezdu u Lhotic.

¹⁶ Údaj lze doložit záznamem z deníku, kde je uvedeno i jméno převaděčky, kterou podle zápisu měla být paní Gregorová. Dle údajů v deníku se jednalo o Zeměchy u Loun (Zápisník 1945. SAMG).

pracovního tábora v Postoloprtech,¹⁷ v němž se nacházel jejich otec Ervín Sekal. Přechod přes hranice popisuje Marta G. následovně: „*Kufry nám dala (převaděčka) do nůše, byly to menší kufry, kde bylo nejnůtější prádlo. Byla tam zima. Už jsme byly oblečeny v zimních kabátech. Byl poprašek. Paní bylo okolo padesáti let. Já jsem měla takový strach, že si vůbec nemohu vzpomenout, že jsme u ní spaly. Byla to normální vesnická ženská. Cíl byly Postoloprty, to byly Sudety, čili byly to hranice mezi Protektorátem Čechy a Morava a mezi Reichem.*¹⁸ *Ona musela převádět v tu dobu, co tam ta kontrola nebývala, bylo to místo bez označení, ale Němci si to hlídali, aby lidé nepřebíhali. Cesta mohla trvat půl hodiny, maximálně tři čtvrtě hodiny a Postoloprty byly za hranicí. Paní jsme slepě důvěřovaly. V půl šesté jsme byly už Postoloprtech.*“

Po setkání s otcem v Postoloprtech se rozhodly jet vlakem do německého města Gotha.¹⁹ Doklady měly své, ještě z Protektorátu Čechy a Morava a těmito doklady²⁰ se též prokazovaly na úřadu práce v daném městě. Když se jich místní úředník zeptal, co zde dělají, Zdeňka K. měla dle narátora tuto situaci odůvodnit jakožto výsledek bombardování jejich domoviny a snahou nalézt bezpečnější místo. Nakonec dostaly práci v lázeňském městě Tabarz.²¹ Dle dokumentů Marta G. nastoupila v domácnosti Helly Henze²² 24.11. 1944, kde zůstala až do 22.4.1945,²³ její sestra byla zaměstnána u jiné rodiny. Pracovaly zde jako služky. Hella Henze byla dle narátora vdovou po starostovi a měla čtyři děti: Heinz (12 let), Achim (9 let), Jürgen

¹⁷ Postoloprty se jako pohraniční město 6. října roku 1938 stalo součástí Sudet, byl zde tábor pro židovské míšence nebo osoby ze smíšeného manželství (viz. Ervín S.). Tento tábor stál na místě postoloprtské bažantnice. Marta G. shodně s tímto tvrzením vypovídá, když uvádí: „*V dřevěných barácích byli vězni, bylo to hlídáno, ptali jsme se po bývalé bažantnici. Chytly jsme si tatínka ještě předtím, než vjel do tábora.*“ Vězni zde byli z celé oblasti Protektorátu, pracovali společně se sovětskými, francouzskými, anglickými a srbskými zajatci na letišti v Žatci (<http://www.postoloprty.advice.cz/mesto-a-okoli/ocima-deti/ocima-deti-5.html> 29.4.2010).

¹⁸ Označení pro nacistické Německo.

¹⁹ Město ležící v Německu ve spolkové zemi Durynsko.

²⁰ Arbeitsbuch. SAMG.

²¹ Město ležící v Německu ve spolkové zemi Durynsko v Gothském kraji.

²² Údaj lze doložit záznamem z deníku, kde je uvedeno jméno Hella Henze (Zápisník 1945. SAMG). Dále jej pak lze doložit z dokumentu Ersatzkarte für Arbeitsbuch, kde v kolonkách Name und Sitz des Betriebes a Unterschrift des Unternehmers je také jméno Hella Henze (obr. příloha č. XII).

²³ Viz. obr. příloha č. XII.

(7 let), Christl (4 roky).²⁴ Ve městě Tabarz žily až do osvobození Německa spojeneckými jednotkami a následně se vrátily zpět do Československa.²⁵

Literatura:

ADLER, Hans Günther: 2003. *Terezín 1941-1945. Tvář nuceného společenství. I. Dějiny*. Praha: Barrister & Principal.

GEBHART, Jan, KUKLÍK, Jan: 2006. *Velké dějiny zemí Koruny české. Svazek XV. a*. Praha: Paseka.

GEBHART, Jan, KUKLÍK, Jan: 2006. *Velké dějiny zemí Koruny české. Svazek XV. b*. Praha: Paseka.

KÁRNÝ, Miroslav: 1995. *Terezínská pamětní kniha. Židovské oběti nacistických deportací z Čech a Moravy 1941-1945. I*. Praha: Melantrich.

KÁRNÝ, Miroslav: 1995. *Terezínská pamětní kniha. Židovské oběti nacistických deportací z Čech a Moravy 1941-1945. II*. Praha: Melantrich.

LAGUS, Karel, POLÁK, Josef: 2006. *Město za mřížemi*. Praha: Baset.

Prameny:

Arbeitsbuch. Soukromý archiv Marty Grulichové (dále jen SAMG).

Ersatzkarte für Arbeitsbuch. SAMG.

Křestní list Ervína Sekala. SAMG.

²⁴ Údaj lze doložit záznamem z deníku, kde jsou uvedena v souvislosti s Hellou Heuze tato jména: Jürgen, Achim, Klaus, Christl (Zápisník 1945 SAMG). Neshoduje se pouze jméno Heinz a Klaus.

²⁵ Marta G. ve si ve svém deníku poznamenala jako den příjezdu do Československa 29.5.1945 (Zápisník 1945 SAMG).

MEMO 2012/1

Křestní list Marty Penížkové. SAMG.

Oddací list Pavla Kavána a Zeňky Pekové. SAMG.

Rada židovských náboženských obcí ČSR, Praha 1. Maiselova 18, ze dne 30.11.1970 pod zn. E 1175/70 1251/ČT.

Rodný a křestní list Marty Anny Sekalové. SAMG.

Rodný list Zdeňky Sekalové. SAMG.

Zápisník 1945. Soukromý archiv Marty Grulichové.

Internetové zdroje:

Oficiální stránky města Postoloprty, dostupné z:

<http://www.postoloprty.advice.cz/mesto-a-okoli/ocima-deti/ocima-deti-5.html>
[29.4.2010]

Oficiální stránky městské části Praha 1, dostupné z:

<http://www.praha1.cz/cps/praha-1-vladislavova.html> [24.9.2010]

O autorovi

Mgr. Vladimír Grulich (*1986), absolvent Západočeské univerzity v Plzni, Fakulta pedagogická, Učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů, Dě - Ov, studující Filozofické fakulty téže univerzity, obor Kulturní antropologie Předního východu a současně studující Dalarna University ve Švédsku, obor African Studies.

e-mail: V.Gulich@seznam.cz

Příloha

I. Textová příloha

*Seznam deportovaných a následně zahynuvších židovských příbuzných Marty G.*²⁶

Kohn Artur: narozen 11.2.1891 v Karlových Varech, naposledy bytem v Praze II., Truhlářská 7, registrace za okupace u Židovské rady starších²⁷ pod číslem 20.091, dne 22.12.1942 deportován transportem číslo **Ck-871** do Terezína a odtamtud dne 29.1.1943 pod číslem **Ct-996** do Osvětimi.²⁸

Kohnová Josefa: narozena 27.7.1898 v Soběslavi okres Tábor, naposledy bytem v Praze II., Truhlářská 7, registrace za okupace u Židovské rady starších pod číslem 20.415, dne 22.12.1942 deportován transportem číslo **Ck-872** do Terezína a odtamtud dne 29.1.1943 pod číslem **Ct-997** do Osvětimi.²⁹

Lažanský Karel F. J.: narozen 9.5.1916 v Českých Budějovicích, naposledy bytem v Klatovech , Václavská 122, registrace za okupace u Židovské rady starších pod

²⁶ Veškeré informace tex. přílohy č. I. byly sestaveny na základě výpisu z kartotéky ze dne 30.11.1970, který vydala Rada židovských náboženských obcí v České socialistické republice. (Rada židovských náboženských obcí ČSR, Praha 1. Maiselova 18, ze dne 30.11.1970 pod zn. E 1175/70 1251/ČT).

²⁷ Adler Židovskou náboženskou obec charakterizuje následovně: „*Od roku 1939 výkonný orgán SS, organizovala deportace z Protektorátu a přípravy tábora v Terezíně. Mimopražské ŽNO byly zrušeny v roce 1942 a většinou vedeny jako pobočky pražské ŽNO. V roce 1943 musela změnit svůj název na „Židovská rada starších v Praze“.*“ (Adler, 2003: s. 352).

²⁸ Transport ze dne 22.12.1942 sestával z 1000 osob. Střediskem byla Praha (Lagus, Polák, 2006: 256). Tímto transportem jel Kohn Josef společně s Kohnovou Josefou. Transport ze dne 29.1.1943 sestával z 1000 osob, z nichž 23 přežilo. (Adler, 2003: 90). Tímto transportem jel Kohn Josef společně s Kohnovou Josefou.

²⁹ Terezínská pamětní kniha uvádí jméno Josefina (Kárný II., 1995: 1100).

číslem 82.619, dne 30.11.1942 deportován transportem číslo **Ce-611** do Terezína a odtamtud dne 28.9.1944 pod číslem **Ek-2018** do Osvětimi.³⁰

Lažanská Růžena: narozena 27.9.1885 v Besenici okres České Budějovice, naposledy bytem v Klatovech, Václavská 1, registrace za okupace u Židovské rady starších pod číslem 82.620, dne 30.11.1942 deportována transportem číslo **Ce-612** do Terezína a odtamtud dne 20.1.1943 pod číslem **Cq- 1852** do Osvětimi.³¹

Penížková Anna: narozena 14.12.1887 v Besenici okres České Budějovice, naposledy bytem v Praze II., Štěpánská 59, registrace za okupace u Židovské rady starších pod číslem 30.175, dne 15.5.1942 deportována pod číslem **Au-1-190** do Terezína a odtamtud dne 17.5.1942 pod číslem **Ay-190** neznámo kam.³²

Penížková Dagmar: narozena 5.3.1933 v Soběslavi 235 okres Tábor, registrace za okupace u Židovské rady starších pod číslem 77.469, dne 16.11.1942 deportována

³⁰ Terezínská pamětní kniha uvádí jen jméno Karel bez F. J. (Kárný II., 1995: 1051). Transport ze dne 30.11.1942 sestával z 619 osob. Střediskem byly Klatovy (Lagus, Polák, 2006: 256). Tímto transportem jel Lažanský Karel společně s Lažanskou Růženou. Transport ze dne 28.9.1944 sestával z 2499 osob (Kárný I., 1995: 73.), z nichž 382 přežilo (Lagus, Polák, 2006: 272).

³¹ Transport ze dne 20.1.1943 sestával z 2000 osob, z nichž pouze 2 přežily. (Adler, 2003: 89). Tímto transportem jela Lažanská Růžena společně s Penížkovou Idou.

³² Transport ze dne 15.5.1942 sestával z 1000 osob. Střediskem byla Praha Lagus, Polák, 2006: 255). Podle *Adlera* destinace transportu ze dne 17.5.1942 byla zřejmě Zulia u Lublinu. Z 1000 osob nepřežil nikdo. Nutno však podotknout, že autor u výše zmíněného cílového místa, kterým je Zulia, ponechává otazník. 14 transportů mezi 11. březnem a 13. červnem 1942 měly skončit svou cestu především v oblasti kolem Lublinu. Cíle tří z těchto transportů jsou nejasné a u jednoho je cíl neznámý (Adler, 2003: 85). Proto lze předpokládat, že transport ze dne 17.5. lze počítat mezi čtyři transporty s nejasným cílem. Naopak *Terezínská pamětní kniha* uvádí jako cíl transportu jen Lublin (Kárný I., 1995: 558). *Lagus* a *Polák* ponechávají u cílového místa zmíněného transportu otazník stejně jako Adler, avšak na rozdíl od *Adlera* spekuluji o dvou, nikoli o jednom cílovém místě určen: Lublin či Zulia (Lagus, Polák, 2006: 271).

transportem číslo **Cb-384** do Terezína a odtamtud dne 1.2.1943 pod číslem **Cu-196** do Osvětimi.³³

Penížek František: narozen 11.8.1942 v Soběslavi okres Tábor, naposledy bytem v Soběslavi 235, registrace za okupace u Židovské rady starších pod číslem 77.470, dne 16.11.1942 deportován transportem č. **Cb-382** do Terezína a odtamtud dne 1.2.1943 pod číslem **Cu-194** do Osvětimi.

Penížková Helena: narozena 4.1.1930 v Soběslavi okres Tábor, registrace za okupace Židovské rady starších pod číslem 77.471, dne 16.11.1942 deportována transportem číslo **Cb-385** do Terezína a odtamtud dne 1.2.1943 pod číslem **Cu-197** do Osvětimi.

Penížková Ida: narozena 3.9.1889 v Soběslavi okres Tábor, naposledy bytem v Soběslavi 145/1 okr. Tábor, registrace za okupace u Židovské rady starších pod číslem 77.472, dne 16.11.1942 deportována transportem číslo **Cb-387** do Terezína a odtamtud dne 20.1.1943 pod číslem **Cq-888** do Osvětimi.³⁴

Penížková Marta: narozena 27.9.1903 u Hor. Cerekve, naposledy bytem v Soběslavi 235 okres Tábor, registrace za okupace u Židovské rady starších pod číslem 77.474,

³³ Transport ze dne 16.11.1942 sestával z 617 osob. Střediskem byl Tábor (Kárný I., 1995: 67). Tímto transportem jela Penížková Dagmar společně s Penížkem Františkem, Penížkovou Helenou a Penížkovou Idou a Penížkovou Martou. Transport ze dne 1.2.1943 sestával z 1001 z nichž přežilo 29 (Adler, 2003: 293). Tímto transportem jela Penížková Dagmar společně s Penížkem Františkem, Penížkovou Helenou a Penížkovou Martou.

³⁴ Transport ze dne 20.1.1943 sestával z 2000 osob, z nichž přežili 2 (Adler, 2003: 193).

MEMO 2012/1

dne 16.11.1942 deportována pod číslem **Cb-383** do Terezína a odtamtud dne 1.2. 1943 pod číslem **Cu-195** do Osvětimi.

Rauchová Božena: narozena 26.6.1900 v Soběslavi okres Tábor, naposledy bytem v Praze I., U Milosrdných 6, registrace za okupace u Židovské rady starších pod číslem 33.157, dne 8.7.1943 deportována transportem číslo **Dh-342** do Terezína a odtamtud dne 6.9.1943 pod číslem **D1-980** do Osvětimi.³⁵

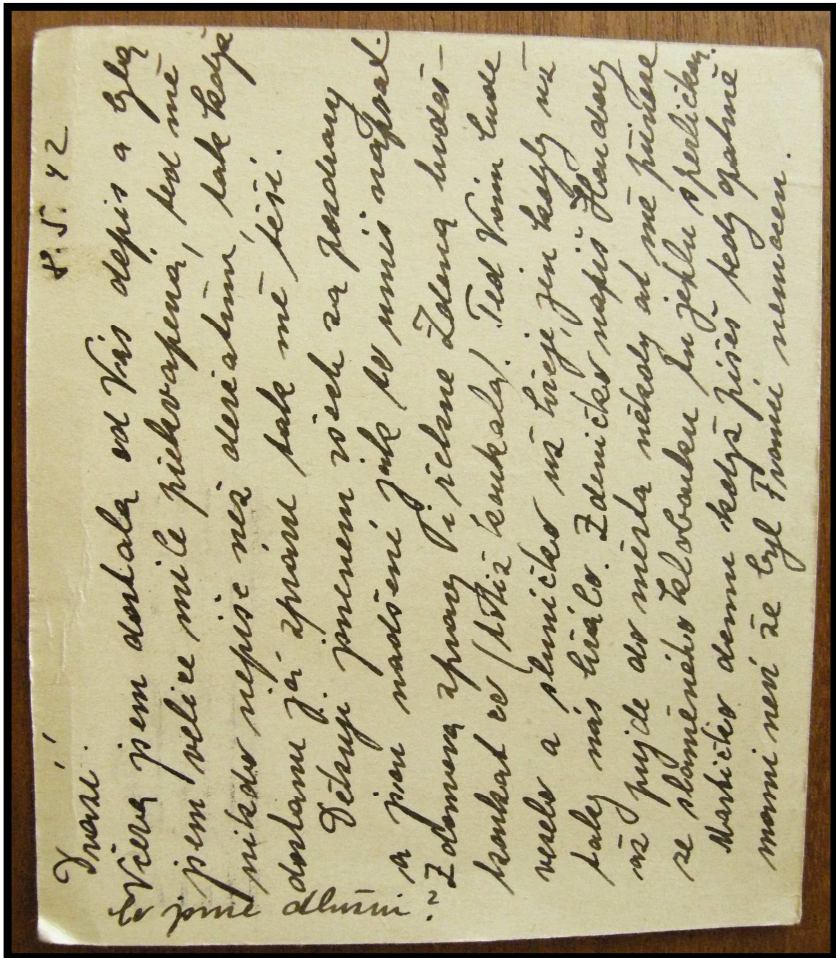
Rauch David: narozen 20.12.1897 v Přemyšlu (Polsko), naposledy bytem v Praze I., U Milosrdných 6, registrace za okupace u Židovské rady starších pod číslem 33.158, dne 8.7.1943 deportován transportem číslo **Dh-341** do Terezína a odtamtud dne 6.9.1943 pod číslem **D1-981** do Osvětimi.

Rauch René: narozen 12.8.1929 v Praze, naposledy bytem v Praze I., U Milosrdných 6, registrace za okupace u Židovské rady starších pod číslem 33.164, dne 8.7.1943 deportován transportem číslo **Dh-343** do Terezína a odtamtud dne 6.9.1943 pod číslem **D1-979** do Osvětimi.

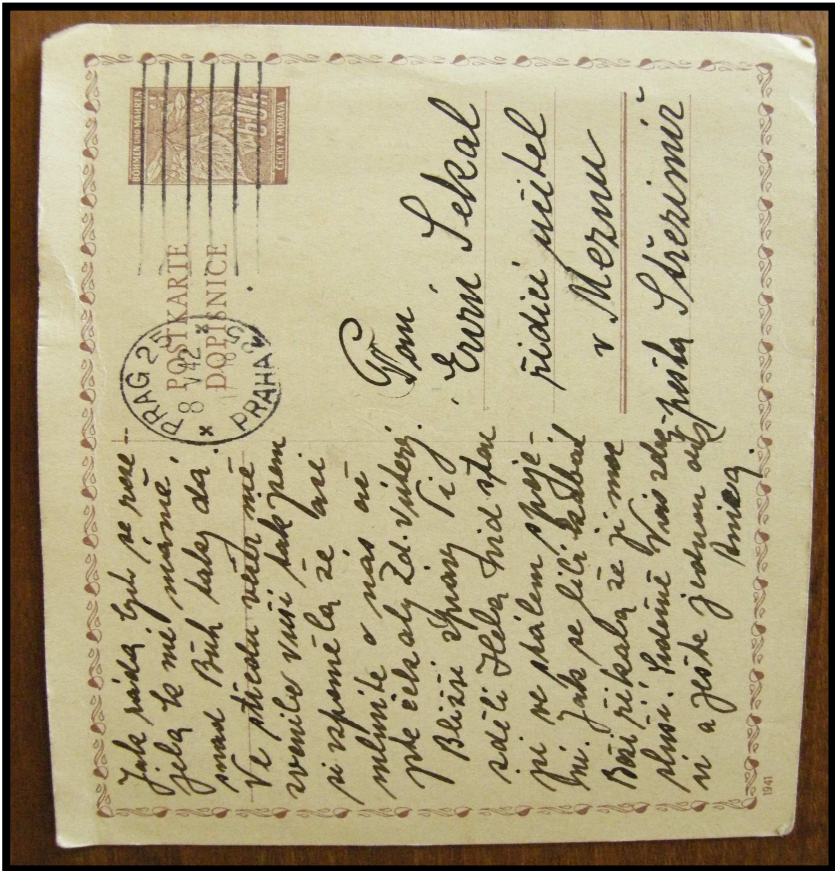
³⁵ Transport za dne 8.7.1943 sestával ze 485 osob. Střediskem byla Praha (Kárný I., 1995: 70). Transport ze dne 6.9.1943 sestával z 5007 osob, z nichž přežilo 37. Od tohoto transportu je každá deportace nazývána pracovním nasazením. Transport z 6.7.1943 sestával z 285 dětí do 14 let, 3925 osob ve věku od 15-60 let a 797 osob starších 61 let (Adler, 2003: 296). Popis osudů příslušníků tohoto transportu lze nalézt např. v: Adler, 2003: 92-93.

II. Obrazová příloha

Obr. příloha č. 1 - Dopis Anny Peněžkové ze dne 8.5.1942, sedm dní před transportem do Terezína - rub. Foto autor.

Obr. příloha č. 2 - Dopis Anny Penížkové ze dne 8.5.1942, sedm dní před transportem do Terezína - líc. Foto autor.

Obr. příloha č. 3 - Vysvědčení zachovalosti - Marta Anna Grulichová.

Obecní úřad v Mlýnské vodní dílně Slatce

Čís. 304 ob. Dne 5 prosince r. 1910

Vysvědčení zachovalosti.

Podepsaný úřad tímto stvrzuje, že
Marta Šlechternová l. o. plavání
na 19. XII 1910 a Dobroměře ob. Lečice 7/2
jest v mravním ohledu úplně zachovalá a že dosud vedla v podepsané obci život zcela
bezúhonný. Týmž se rádně a poctivě živila nebylo nikdy proti ní nic závažného
zjištěno.

Vysvědčení toto vydává se jí za účelem zapůjčení ob. přílohy
Lečice 7/2

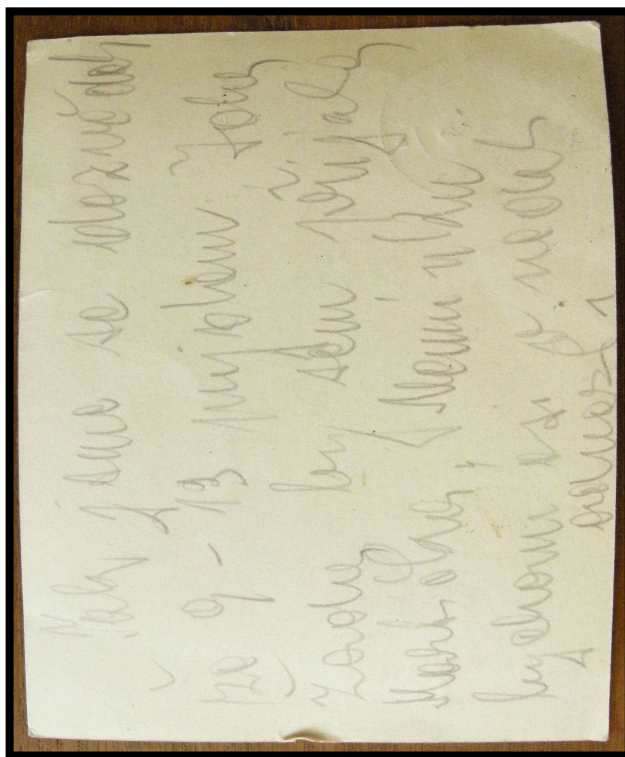
 J. Kraml
starosta.

 461 ČN.

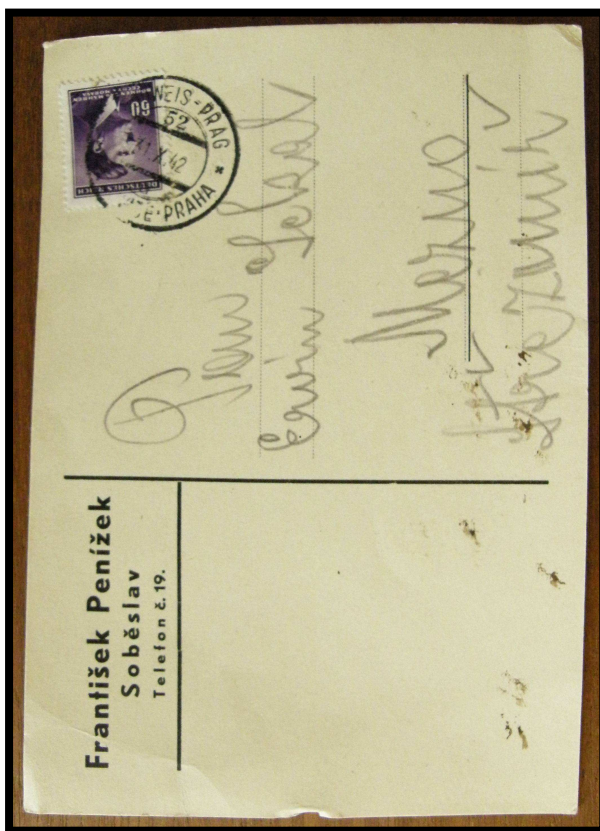
Obr. příloha č. 4 - Rodinná fotografie (řada horní zleva: Lažanský Karel, Rauch David, Penížek František, Kohn Artur; řada prostřední zleva: Grulichová Marta Anna, Zdeňka Kawánová, Kohnová Josefa, Penížková Ida, Sekalová Marta, Penížková Helena, Lažanská Zita; řada dolní zleva: Rauchová Božena, Rauch René, Katanská Růžena, Penížková Marie, Penížková Anna, Penížková Marta, Penížková Helena). Autor neznámý.

Obr. příloha č. 5 - Poslední dopis Františka Penížka před transportem do Terezína -
rub. Foto autor.

Obr. příloha č. 6 - Poslední dopis Františka Penížka před transportem do Terezína -
líc. Foto autor.

Obr. příloha č. 7 - Ervín Sekal. Autor neznámý.

Obr. příloha č. 8 - Pavel Kaván. Autor neznámý.

Obr. příloha č. 9 - Marta Anna Grulichová. Foto autor.

MEMO 2012/1

Obr. příloha č. 10 - Arbeitsbuch - strana 2 - 3.

NUR FÜR AMTLICHE EINTRÄGEN FOULZE PRO ÚŘEDNÍ ZÁZNAMY		NUR FÜR AMTLICHE EINTRÄGEN FOULZE PRO ÚŘEDNÍ ZÁZNAMY	
Berufsausbildung Výcvik a povolání			
Abgeschlossene Lehr- Periode	von	bis	
	als	als	
Lehrmeister (X) / Prüfung, wo bestanden (se. X) (nach)			
Obr. / Mitarb.			
Fachschulbildung Obere Schulbildung <i>Arbeitsbuch Lehrenter für Bauerngehilfe in Spinnerei & Weberei in Weiskirchen, Kreis in Spinnerei 1940/41</i>			
ARBEITSBUCH PRACOVNI KNIZKA			
Landwirtschaftliche Kenntnisse zemědělské znalosti <i>bei der Ernte im Frühjahr</i>			

Obr. příloha č. 11 - Ersatzkarte für Arbeitsbuch - líc.

Die Ersatzkarte tritt an die Stelle des Arbeitsbuches. Die für das Arbeitsbuch erlassenen Bestimmungen, insbesondere über die Übergabe des Buches an den Unternehmer, die Ausbeurteilung, die vorzunehmenden Eintragungen und An- zeigen usw., sowie die Strafbestimmungen finden auch auf die Ersatzkarte Anwendung. 181 - Ab-Az 0 C 009 (D. 42) 190 G 1 A (Rechtsbuch) L 009 (0.356)	<i>Wohnen und Wahren!</i> Ersatzkarte für Arbeitsbuch Nr. 2 988 543/800.0 (1) der Verordnung über das Arbeitsbuch vom 22. 4. 1939 Nachname: <i>Sekabova</i> (bei Frauen auch Geuzuzusatz) Vorname: <i>Martha</i> Geburtstag: <i>19. Dezember 1919</i> Geburtsort: <i>Drahaon</i> Kreis: <i>Kuldsch</i> Berufsgruppe u. -art.: <i>8. 2. 1</i> Wohnort: <i>Talberg</i> Straße: Nr.: <i>49a</i> Die Ersatzkarte hat Gültigkeit bis zum <i>31. 12. 45</i> und ist spätestens bis zu diesem Zeitpunkt dem Arbeitsamt zurückzugeben. Erhalt der Inhaber von altem Arbeitsbuch zu- rüch nicht wird ein neues Arbeitsbuch ausgestellt, so ist die Ersatzkarte dem Arbeitsamt sofort zurückzugeben. <i>Gotha</i> den <i>25. Januar</i> 19 <i>45</i> Arbeitsamt Gotha (Stempel) <i>S. S. Sekabova</i> (Bürgeramt)
--	---

MEMO 2012/1

Obr. příloha č. 12 - Náhradní Ersatzkarte für Arbeitsbuch - rub.

Vom Unternehmer			auszufüllen		
1	2	3	4	5	6
Name und Sitz des Betriebes (Unternehmers) (Zweizeilenformat)	Art des Betriebes oder der Betriebsbeziehung	Tag des Beginns der Beschäftigung	Art der Beschäftigung (möglichst genau angeben)	Tag der Beendigung der Beschäftigung	Unterschrift des Unternehmers
Jalla Jung Jungfult	Jungfult	24. 11 1944	Jungfult	22. 4 1945	Jalla Jung

Der Unternehmer hat von jeder Eintragung in die Ersatzkarte gleichzeitig dem Arbeitsamt schriftlich Anzeige zu erstatten